

Severni sij.

Severni sij ali polarna svetloba je najkrasnejša prikazen, ki jo poznamo v prirodi. Imé „polarna svetloba“ pride od tod, ker se ta prečudna svetloba le na obeh polih (tečajih) naše zemlje prikazuje; na drugih stranéh neba je videti ni. Prikazuje se pa ob istem času na severnem in južnem polu, zatorej imamo severni in južni sij. Do sih dob so ga najbolj opazovali le na severnem polu, ker nam je ta bliže in tudi bolje znan.

V dan, kadar se polarna svetloba prikaže, vidijo se vže zjutraj zeló tenki pérjasti oblaki, ki se v jedno točko zbirajo. Proti večeru zatemí globoko na obzorji nebó, ki je bilo še malo poprej popolnem jasno. Kmalu potem se vzobrazuje debela meglena zavésa, ki se polagoma vzdiguje, dokler ne pride v višino 8—10°. Barva te goste megle se zeló izpreminja ter postaja vedno bolj vijoličasta. Zvezde se blesté skozi njo, kakor skozi kak gost dim, ki zatemuje na istem mestu okrožje. Jasno-svetel, najpred bel, potem rumen pas okrožuje gosto meglo takó, da se vidi, kakor kaka temna, ob robu svetla polukrogla na obzorji, katere dva konca se dotikata zemlje. Ta pas se vselej pozneje prikaže nego-li megla ter stoji, gori in doli neprestano se zibajoč, po dljé časa na istem mestu. Dokler takisto stoji, neprenehoma se izpreminja njegova barva; iz vijoličaste in blede rumene se prelije v svitlo-rumeno in kakor smaragd zeleno, rudečo in škrlatno-rudečo barvo. Kadar je ta velikanski pas nekoliko časa takó stal in se neprestano prelival v najkrajšnejše barve, začnó zdajci od njega v visočino se zganjati kakor ogenj svetli trakovi in zračni snopovi različne dolgosti, po največ v ravnej, a včasih tudi krivej črti tjá do zenita. Pri zeló žarnej severnej svetlobi se ne zaganjajo ognjeni trakovi samó iz velikanskega pasa, nego tudi sem ter tjá iz obzorja, da jih je videti, kakor bi se iz zemlje zaganjali, ter se potem združujejo v prelepo ognjeno morje, ki se v najlepše barve in podobe preliwa takó, da se lepota te prekrasne prirodne prikazni niti popisati ne dá. Jasnota in lepota barv ste toliko lepši in živejši, kolikor hitreje in močnejše se zračni trakovi gibljejo, zatorej je izpreminjanje barv zeló raznovrstno. Končno se spojé vsi ti prelepi zračni trakovi okolo jedne same točke na nébezu in zdaj še le se nam pokaže polarni sij v svojej najveličastnejšej podobi. Ognjeni zračni trakovi, ki so se spojili v jednej samej točki, vzobrazó prelepo mnogokrako zvezdo, ki jo krono polarne svetlobe imenujemo (glej podobo). Žareči trakovi v tej kroni so svetlo-rumeni kakor čisto zlato, a ne rastó in ne krajšajo se več, nego polagoma se razpuščajo v prizmatične barve in h krati je konec čarobnej prikazni na nebu. Takój potem se začnó svetlo-rumeni trakovi krajšati in bledéti. Tudi prvotni svetli pas polagoma izgine in na njegovem mestu se vidijo po vsem nebu razsute, bledosvetle, nepremične pege, ki se pa tudi poprej izgubé nego-li ona gosta meglena zavésa na globokem obzorji. Pogostoma ostane od vse te čarobne prikazni samó tenak in bled, ob konceh pérjast oblaček na nebu.

Severni sij razsvetluje včasih po več tednov dolge noči žalostnih severnih krajev, in še celó do naših krajev doli se v nekaterih letih vidi njegov rumenkasto-rudeč svit prav dobro na severnem nébezu.

Mnogo se je vže raziskovalo, kako se naredi prelepa polarna svetloba, ali povoljnega razjasnila do zdaj še nimamo. Najverjetnejše je, da je ta prikazen v zvezi z zemeljskim magnetizmom, a to zaradi tega, ker se občutne magnetske igle začno nekako čudno in nemirno gugati, kadar se severni sij pokaže v svojej izvanrednej svetlobi.

Slika vam kaže pokrajino v Laplandiji, v ozadji te pokrajine pa vidite prekrasni severni sij s krono.

I. T.

Listje in cvetje.

Pri zibelj.

Sladko počivaj
In lepó snivaj
Rožica divna — o angelček moj;
Biser si méni
Ti dragocéni
Moje veselje obrazek je tvoj.

O kako krasno
Čisto in jasno
Nežno je tvoje modro okó;
Zvezda blesteča
Žarno goreča
Nikdar ni jasna in krasna takó.

Ustnici dični
Roži ste slični,
Zmirom rudeči kot žarni rubín;
Roki pa mali
Nežni in zali
Vedno sti beli kot snežec belin.

Tvoje glavico
Bolj kot kraljico
Biser na krona — zmir kodri krasé;
Venec iz raja
Tebe obdaja
Čista nedolžnost ti diči sréc.

O le počivaj
In sladkó snivaj
Rožica divna — o angelček moj!
Biser si meni
Ti dragocéni
Moje veselje obrazek je tvoj.

A. Pin.

Drobtine.

(Družba sv. Mohora) šteje letos 31.654 udov; lani jih je bilo 29.590. Naraslo je torej število v enem letu za 2064 udov več. To je pač lep in vesel napredek.

V pretečenem mesecu nam je nemila smrt pokosila dva odlična rodoljuba. V 6. dan junija je namreč umrl občespoštovani gospod

Božidar Raič,

župnik in državni poslanec pri sv. Barbari v Halozah na Štorskem, ki je mnogo pisal in nad vse ljubil svoj materini jezik. — Isti dan 6. junija je pa umrl v Trstu gospod

Ivan Dolinar,

lastnik in odgovorni urednik lista „Jurija s pušo.“ — Bodi jima več en in blag spomin med narodom slovenskim!

Demant.

(Priobčil J. Rajar.)

a
a e c
c e e č d
d e e e e g
i i k l m n o o
o o o o o p p
r s s t v
v v v
v

Zaménjajte v tem demantu érke takó med seboj, da se bode čitalo v 9. vrstah 9 besed od leve proti desnej; a srednja, rekše 5. vrsta naj se čita tudi od zgoraj navzdol po sredi posamičnih besed.

Besede naj značijo: 1. soglasnik; 2. del glave; 3. leseno posodo; 4. hrib pri Ljubljani; 5. imé zaslužnega moža v solstvu; 6. imé slovenskega učenjaka; 7. žveplenokislo apno; 8. orožje; 9. soglasnik.

(Rešitev in imena rešilcev v prih. listu.)